

P.Z. br. 2

HRVATSKI SABOR

KLASA: 140-01/24-01/1

URBROJ: 65-24-2

Zagreb, 22. svibnja 2024.

Hs**NP*140-01/24-01/1*65-24-2**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o mirovinskom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika SDP-a, aktom od 21. svibnja 2024. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio sve zastupnike Kluba zastupnika SDP-a.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

P.Z. br. 2

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a

Klasa:
Urbroj:

Zagreb, 21. svibnja 2024. godine

Hs**NP*140-01/24-01/1*6532-2-24-1**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	21-05-2024		
Klasifikacijska oznaka	140-01/24-01/1	Org. jed.	65
Uredbeni broj	6532-2-24-1	Pril.	1
		Vrij.	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20, 119/20-Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20), Klub zastupnika SDP-a podnosi Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o mirovinskom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za predstavnike Kluba zastupnika SDP-a koji će u ime Kluba sudjelovati u radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela određeni su svi zastupnici Kluba zastupnika SDP-a.

PREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA SDP-a

Peđa Grbin

KLUB ZASTUPNIKA SDP-a

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU, S
KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, svibanj 2024.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjeni Zakona o mirovinskom osiguranju sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske, (Narodne novine, broj 85/2010 –pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Već godinama veliki dio umirovljenika živi na rubu siromaštva. Omjer broja zaposlenih koji uplaćuju sredstva u mirovinske fondove i broja umirovljenika koji na temelju principa solidarnosti primaju mirovine izuzetno je nepovoljan, zbog čega se znatan dio mirovina mora pokrivati iz državnog proračuna. No, unatoč tome mirovine su i dalje niske, a odnos vrijednosti prosječne mirovine i prosječne plaće u Hrvatskoj kontinuirano se pogoršava na štetu umirovljenika.

U ovim uvjetima dodatni problem izazvao je nagli rast cijena, odnosno troškova života za sve građane u Hrvatskoj, ali posebno za umirovljeničku populaciju i druge koji žive i preživljavaju sa izuzetno skromnim kućnim budžetima.

U protekle četiri godine inflacije je kumulativno iznosila 26 posto, a dosadašnjim načinom obračuna mirovine su zaostajale za inflacijom i gubile na vrijednosti.

Sada, kada je pojačan rast plaća, tj. veći je od rasta mirovina, želimo da od toga benefit ostvare i umirovljenici, a ne da dožive novi pad standarda.

Stoga se ključnim u ovom trenutku nameće pitanje, u uvjetima izražene inflacije, kako osigurati da kupovna moć mirovina u narednom razdoblju ostane barem nepromijenjena?

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Postojeći model usklađivanja mirovina

Glavni datumi za usklađivanje mirovina u Hrvatskoj su 1. siječnja i 1. srpnja svake godine. No, novac se u pravilu isplaćuje tek s dva mjeseca zakašnjenja i isplatom zaostatka. Mirovine se u Hrvatskoj usklađuju prema dva faktora – inflaciji i rastu plaća svih zaposlenih. Promatra se jedan polugodišnji period u usporedbi s polugodištem koje mu prethodi i dolazi se do same formule usklađivanja mirovina.

Državni zavod za statistiku daje podatke o indeksu potrošačkih cijena i nominalnom indeksu prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj. Mirovine se usklađuju po stopi

koja se dobije zbrajanjem stopa promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i stopa promjene prosječne brutoplaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi. Ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa manji ili jednak 50%, stopa usklađivanja mirovina određuje se tako da se zbroji 30% stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 70% stope promjene prosječne brutoplaće. Ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa veći od 50%, stopa usklađivanja mirovina određuje se tako da se zbroji 70% stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 30% stope promjene prosječne bruto plaće.

Predlagatelji drže da postojeći model usklađivanja mirovina više nije održiv.

Više je razloga za to: ovaj model ne omogućava očuvanje kupovne moći umirovljenika u uvjetima izraženije inflacije (kod visoke stope inflacije indeks usklađivanja će biti manji od stope inflacije), a u drugom slučaju izraženijeg rasta plaća ne omogućava da bi rast mirovina pratio rast plaća (kod više stope rasta prosječne plaće i niže inflacije indeks usklađenja zaostaje za indeksom rasta plaća te vodi k padu udjela prosječne mirovine u prosječnoj plaći).

Tome treba dodati i slučajeve kakva je trenutna situacija s vrlo izraženim inflatornim pritiscima, pri čemu posebno rastu cijene onih komponenti osobne potrošnje koje imaju nadprosječni udjel u potrošnji umirovljeničkog kućanstva (to su uglavnom egzistencijalna dobra koja imaju dominantni udjel u potrošnji umirovljenika zbog njihovog niskog dohotka kao što su npr. hrana, stanovanje, energenti...). Anketni podaci o strukturi potrošnje opće populacije i strukturi potrošnje umirovljenika to pokazuju, pa bismo mogli govoriti o „općim troškovima života“ koji se bitno razlikuju od „troškova života umirovljenika“. Mogli bismo čak govoriti i o „općoj inflaciji“ i „umirovljeničkoj inflaciji“.

Zato je potrebno promijeniti način usklađivanja mirovina.

Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Prijedlog promjene modela usklađivanja mirovina

Jedno od najjednostavnijih rješenja je da se za usklađivanje mirovina uzima 100% vrijednosti povoljnijeg indeksa između indeksa potrošačkih cijena i nominalnog indeksa prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj.

U slučaju da je veći indeks potrošačkih cijena novim modelom usklađivanja će se postići 100%-tna zaštita kupovne moći umirovljenika (0-ta stopa realnih mirovina), a s obzirom da je opći indeks rasta bruto plaća u tom slučaju manji, usklađivanjem će se popraviti indikator „udjela prosječne mirovine u prosječnoj plaći“.

U slučaju da je veći indeks prosječne bruto plaće novi model usklađivanja će postići očuvanje postojećeg udjela prosječne mirovine u prosječnoj plaći, a s obzirom da je indeks potrošačkih

cijena manji usklađivanjem će se popraviti kupovna moć mirovina (raste realna vrijednost mirovina).

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

„Puzajuća“ reforma mirovinskog sustava u RH odvija se na izravnu štetu za umirovljenike.

Rast cijena utjecat će na značajan rast prihoda od oporezivanja roba i usluga. Veće stope inflacije donose milijune eura više u proračunu.

Ukoliko poduzetnički sektor osim povećanja cijena bude vodio računa o radnicima, doći će do povećanja nominalnih plaća, a to će utjecati i na povećanje proračunskih prihoda od doprinosa.

Ukupno gledano, trošak provedbe ovog Zakona je oko 160 milijuna eura u 2024. godini.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredbom članka 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora, propisano je da se zakon može donijeti po hitnom postupku kada to zahtijevaju osobito opravdani razlozi.

S obzirom na važnost pitanja kvalitete života umirovljenika, ovaj Zakon nužno je donijeti po hitnom postupku kako bi se mirovine stotina tisuća umirovljenika već u ovoj godini počele usklađivati prema novoj formuli.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU, S
KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Članak 1.

U Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br.157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19, 84/21, 119/22). članak 88. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Stopa usklađivanja aktualne vrijednosti mirovine koja se primjenjuje 1. siječnja i 1. srpnja svake kalendarske godine određuje se tako da se utvrdi stopa promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi i stopa promjene prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi, te se za usklađivanje primjenjuje ona stopa koja je viša.“

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Propisuje se da se za usklađivanje mirovina uzima 100% vrijednosti povoljnijeg indeksa između indeksa potrošačkih cijena i nominalnog indeksa prosječne brutoplaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisano je stupanje Zakona na snagu.

TEKST ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJA SE MIJENJA

Članak 88. (NN 115/18)

- (1) Aktualna vrijednost mirovine je utvrđena svota mirovine za jedan osobni bod.
- (2) Aktualna vrijednost mirovine utvrđuje se za svako polugodište tako da se aktualna vrijednost mirovine uskladi po stopi iz stavka 3. ovoga članka.
- (3) Stopa usklađivanja aktualne vrijednosti mirovine koja se primjenjuje 1. siječnja i 1. srpnja svake kalendarske godine određuje se tako da se zbroji stopa promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi i stopa promjene prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi, i to:
 - ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa manji ili jednak 50%, stopa usklađivanja mirovina određuje se tako da se zbroji 30% stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 70% stope promjene prosječne bruto plaće ili
 - ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa veći od 50%, stopa usklađivanja mirovina određuje se tako da se zbroji 70% stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 30% stope promjene prosječne bruto plaće.
- (4) Za izračun udjela stope promjene potrošačkih cijena u zbroju stopa iz stavka 3. ovoga članka uzimaju se apsolutni brojevi tih stopa.
- (5) Aktualna vrijednost mirovine ne usklađuje se ako je stopa usklađivanja iz stavka 3. ovoga članka jednaka nuli ili manja od nule.
- (6) Aktualnu vrijednost mirovine utvrđuje upravno vijeće Zavoda na temelju podataka Državnog zavoda za statistiku najkasnije dva mjeseca nakon isteka svakog polugodišta.